

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ имени АЛЬ-ФАРАБИ

**«БІЛІМДІ БАҒАЛАУДЫҢ
ҚҰЗЫРЕТТІ-БАҒДАРЛЫ ЖҮЙЕСІ»
44-ші ғылыми-әдістемелік конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ**

17-18 қаңтар 2014 жыл

1-кітап

**МАТЕРИАЛЫ
44-ой научно-методической конференции
«КОМПЕТЕНТНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННАЯ
СИСТЕМА ОЦЕНКИ ЗНАНИЙ»**

17-18 января 2014 года

Книга 1

ағзасының психологиялық көрсеткіштері.....	50
Торманов Н., Камалова М. Оқу үрдісіне мәселелі дамыта оқыту әдісін қолдану.....	52
Торманов Н.Т., Қалдықарасва А. Заманауи ақпараттық құралдардың оқушылардың көру және есту сезім мүшелеріне әсері.....	54
Торманов Н.Т., Тулеуханов С.Т., Аблайханова Н.Т., Уршеева Б.И. Оқу үрдісіне сабақ берудің инновациялық технологиясын енгізу.....	57
Төлеуханов С.Т., Аблайханова Н.Т., Швецова Е.В., Құлбаева М.С. Студенттердің ғылыми жұмыстарға дайындықтарын арттыруға студенттік үйірмелердің ролі.....	61
Шарипова С.А. Интеграция естественных наук в формировании функциональной грамотности при обучении биологии.....	63
Шарипова С.А., Аубакиров Г.А. Компетентностный подход к организации обучения студентов в вузе.....	66
Артемов А.М., Ердаuletов С.Р., Абдреева Ш.Т. Практико-ориентированный подход в формировании профессиональных компетенций будущих специалистов сферы туризма	71
Баяндинова С.М., Турарбек А.Т., Ақтымбаева А.С., Мукашева Р.У., Омар Д. Формирование икт - компетентности научно-производственных кадров.....	74
Бексентова Р.Т. Структура и содержание спецкурсов по специальности «Геодезия и картография» по материалам проектных исследований на тему «Эколого-геоморфологические системы горнорудных районов платформенно-денудационных равнин аридной зоны Казахстана».....	77
Дүйсебаева К.Д., Нюсупова Г.Н., Аймырзаева Г.С. Значение компетентностного подхода в развитии образовательного процесса по специальности «География».....	79
Искакова К.А., Жақупова А.А. Непрерывная практическая подготовка конкурентоспособных специалистов в области индустрии туризма.....	82
Касымканова Х.М., Джангулова Г.К., Бастаубаева Д.Ж., Омиралин М.Н. Формирование компетенций у студентов через проектное обучение.....	84
Мазур Л.П., Чигринев Л.Ю. Методика преподавания дисциплины «Селевдение» при подготовке студентов-гидрологов.....	87
Нюсупова Г.Н., Калиаскарова З.К., Иканова А.С. Особенности организации учебного процесса для формирования основных профессиональных компетенции.....	89
Нюсупова Г.Н., Токбергенова А.А. Современные инновационные технологии обучения в контексте компетентностного подхода при профессиональной подготовке востребованных на рынке труда специалистов.....	93
Сейфуллин Ж.Т., Нюсупова Г.Н., Токбергенова А.А. Проблемы организации учебных и производственных практик студентов специальности «Землеустройство» и «Кадастр».....	96
Хамитов А. Ж. Учебно-полевая практика как неотъемлемая часть формирования компетенций студентов-экологов.....	99
Альжанова А.Б., Маметова С.М. Язык средств массовой информации как основа профессиональной компетенции.....	101
Аргынбаева М. Х. Опыт медиаобразования.....	103
Abdieva R.S., Shamsharkhan R.D. Innovational ways of helping children by doing their homework.....	104
Велитченко С. Формирование профессиональных навыков и компетенций в обучении студентов - журналистов	108
Муканова Г.К. Методика «обучения через действие» иностранных журналистов и PR-специалистов.....	111
Нургожина Ш.И. Профессиограмма современного журналиста: мастерство и компетентность.....	112
Сұлтанбаева Г.С. «Журналистика» мамандығы бойынша үш сатылы деңгейде негізгі білім беру жоспарларын құру, оқу үдерісіне енгізу және бағалау мәселесі, тәжірибесі.....	114
Коксбаева Г.К. Применение технологии кейс-стади в преподавании исторических дисциплин.....	116
Мийманбаева Ф.Н. Система оценки компетенций студентов-историков.....	118
Мұхатова О. Х. Білім беру бағдарламасы бойынша құзыреттілікті жетілдіру мәселелері.....	121
Ахметалиева Г.У. Сөйлеу мәдениетін қалыптастырудағы шешендік создердің ролі.....	124
Борисбаева С.Б. Дипломаттың сөйлеу мәдениеті.....	126
Жанұзақова Г.А. Шет тілін үйретудегі жаңа технологияның алатын орны.....	129

ықтаудың
жиілігіне

дау қауіп
ара алады.
ін «қан», -
жағдайда
ағушылық

ін 18жаска
пьютердің
атрлардың
өзгеруші
псағаттық
ндардағы
ар сияқты
нің жақын
аудың бір

Медицина
облеманы
бөлінетін
жылдары
алмайтын,
ды.

1994жылы
саулығына
е бірнеше
мадан тыс
іргі таңда
ы қабық
р, қорғану

ғана емес,

йді. Адам
еде сақтап
Айқай-шу
зады және
йталық 90
-тамырлар
и. 4-5 жыл
и: ұйқысы
рейді, тез
андығына
рвтерінің
еті шұғыл

цибел, ал
ты шудың
балаларға
сіресе 60
йланысты

у кажет.
шін оның
штар мен

бұталар отырғызады. Жапырақты биік ағаштар мен бұталар сыныпқа көшеден келетін шудың мөлшерін 1,5-2 есе азайтады. Қауіпсіздік аймағының ені 6 метрден, мектеп үйінің көлік жолынан қашықтығы 25 метрден кем болмауы тиіс. Гигиеналық талапқа сай сынып кабинеттерінің есігі тығыз жабылса, бөлмеге кіретін шудың мөлшері 5-7 децибелге азаяды.

Есту қабілеті төмен оқушыларды алдыңғы қатардағы парталарға отырғызған жөн. Мектеп үйінің шулы бөлмелерін, айталық спорт залы, шеберханалар негізгі оқу бөлмелерінен бөлек әрі алыс орналастырылады. Олардың қабырғасын қалың, есігін шу шығармайтындай етіп орнату керек. Балалар жұмыс істеп жатқан шеберханаларда, шулы жерлерде әр 30-50 минут сайын 10-15 минутке созылатын үзіліс жасау керек.

Дыбыс есту қабілеті жарықтың әсерінен күшейеді, сондықтан музыкалық әуендердің дыбыстарын күшейте түсу үшін, оны жақсы қабылдау үшін ойын-сауық орындарында, концерт залдарында түсті жарықты кеңінен қолданады. Мұнымен қатар қатты дауыстағы музыка адамның жүйке жүйесіне, әсіресе қоңіл күйінің қалпына күшті әсер етеді. Сондықтан музыка аспаптарының дыбысын тым қатты қойып, ұзақ тындауға болмайды. Музыканы қатты қойып тындаумен әуестенген жастардың ішінде, әсіресе 1-15 жастағы керендер саны көбейеді. Қатты дауысты музыканы тындау мөлшері 7-10 жаста — жарты сағаттай, 11-16 жаста 1-1,5 сағат, 17-20 жаста 1,5-2 сағаттан аспауы тиіс. Музыка аспаптарының қатты дауыстары кейбір мамандықтар үшін аса зиянды. Айталық, көлік жүргізушілер ұйықтап қалмас үшін музыка ойнатады, бірақ оның шуы 40-60 децибелден аспауы керек.

Қорыта айтқанда сыртқы ортадан шығатын әртүрлі қуатты жиіліктегі дыбыстар (шу) адам ағзасына, оның ішінде бас миының қыртысы бөлігімен, қыртыстан төменгі құрылымдарына жинақталып қанайналу, қантамырларына әсер ете отырып, торлы құрылым (ретикулярлы) арқылы орталық жүйке жүйесінің деңгейіне жетіп ішкі мүшелердің функционалды қызметіне кері әсерін тигізеді. Сезім анализаторлардың сырттан келген ақпаратты күшейту әсері бәрімізге түсінікті. Бірақ осындай шамадан тыс стресс факторлар мүшелердің қабылдаушы рецепторларын зақымдай әртүрлі патологиялық ауруға душар етеді.

Осыған орай мектеп оқушыларының ең басты информацияны қабылдау аппараттары қору және есту мүшелеріне заманауи техникалық құралдардың әсерін зерттеу қазіргі таңда аса өзекті мәселе деп тұжырымдауға болады.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Тарасов В.В Экология человека в чрезвычайных ситуациях. М.: Изд-во МГУ, 1992.
2. Агаджян Н.А. Тель Л.З., Циркин В.И., Чеснокова С.А. Физиология человека.-М.: Медицинская книга, Н. Новгород: Издательство НГМА, 2003.
3. Остросовский М.А. Фоторецепторные клетки. М., «Знание»,1978.
4. Глебов Р.Н. Мозг, синапсы и передача информации. – Знание, 1984.

Н. Торманов, С.Т. Тулеуханов, Н.Т. Аблайханова, Б.И. Уршесва

ОҚУ ҮРДІСІНЕ САБАҚ БЕРУДІҢ ИННОВАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯСЫН ЕНГІЗУ

Қазіргі таңда инновациялық білім беру технологиясына аса зор мән беруде. Инновация деген ұғымның мәні педагогикалық жүйеге жаңалықтар енгізу арқылы білім және тәрбие беруді жақсарту, дамыту.

Бұл жердегі педагогикалық технологияның басты талабы, инновациялық әдіс-тәсілдерді қолдану арқылы сапалы нәтижеге жету. Еңбектің нәтижелілігі кәсіби деңгейдің сапалығымен басқаша айтар болсақ, оның ең жоғарғы технологиялық көрсеткішіне байланысты.

Осы мәселеге яғни педагогикалық технология аса қызығушылықпен көңіл аударудың себеп-салдары неде деген сұраққа жауап іздестірсек:

- 1) оқу процесіне жүйелі қызметкерлік тұрғыдан іс-әрекет жасау;
- 2) даралап білім беру үрдісін, дамыта оқытуды іске асыру;
- 3) білім берудің тиімділігі төмен вербалды әдістерінен арылу;
- 4) оқытушы мен оқушының өзара қарым-қатынасын жоғарылата отырып, тиімсіз жақтарды болдырмау;

Білім берудің технологиялығы дегеніміз- мұғалімнің қызметінің басты сипаты яғни жаңа сапалы дәрежеге өсуі дегенді білдіреді.

Қандайда педагогикалық технологияны алсақта бірнеше әдіснамалық талаптарды қанағаттандыру керек: **тұжырымдамалығы, жүйелілігі, басқарымдылығы, тиімділігі, жаңғыруы.**

В.П. Беспольконың айтуы бойынша «жақсы ғылым негізделген білім беру және тәрбиелеу технологиясы-ол педагогикалық шеберлік.» Саралап айтар болсақ ғылыми тұрғыдан талдап, саралап, сапалы жағын таңдап білімін, біліктілігін, шеберлігін, дағдысын болашақ қызметіне қолдана білуі.

Қазіргі кезде әртүрлі инновациялық білім беру технологиясы қалыптасып келеді. Барлық инновациялық технологияның негізі әрбір оқушыларға қолайлы жағдай жасау, басқаша айтар болсақ әрбір оқушының ерекшелігін есепке ала отырып, оқыту мазмұнын, әдісін өзіндік білім алу ізденімпаздығына қарай бағыт-бағдар жасау.

Білім берудегі тиімді формасы оқу үрдісіне инновациялық технологияны енгізу арқылы білім алушының кәсіби құзырлығын қалыптастыру арқылы болашақ маман дайындау.

Жаңа оқу технологиясын табысты іске асыру үшін жаңа компьютерлік және әртүрлі ақпараттық технологияларды, электронды оқулық, видео-аудио материалдар, видео-аудиолекциялар т.б., қосымша көрнекі құралдармен жабдықтау басты талап.

Соңғы оқу жылдарында (2012-2013ж) биофизика және биомедицина кафедрасының ұстаздары (макала авторлары) студенттерге білім беру барысында инновациялық технологиялардың белсенді формаларын өздерінің пәндері бойынша оқу үрдісіне пайдаланып келеді.

Солардың ішіндегі түрлі кіріктіріліп оқыту (интеграция), және кейс стади әдісі.

Енді осы белсенді әдістер жайлы жеке-жеке тоқталып өтейік.

Кіріктіріліп оқыту әдісі

Бұл әдіс «Адам және жануарлар физиологиясы» пәнінен сабақ өткізу барысында

Биотехнология мамандығында білім алушы шәкірттерге дәріс беру барысында пайдаланды.

Пән үш бөлімнен тұрады: микроағзалар, өсімдіктер, жануарлар мен адам физиологиясы.

Дәріс беру барысында осы үш түрлі деңгейдегі ағзалардың физиологиялық үрдістерінің арасындағы пәнаралық байланыстарына салыстырмалы түрде тоқтала отырып түсіндіріп студенттерден осы үлгіде білімін тексереміз.

Кіріктіріліп оқыту барысында шешілетін екінші мәселе студенттердің осы пәндер бойынша жеке-жеке ұғымдар арасындағы кемшіліктерді түзете отырып, оның жалпы ұқсастығы мен айырмашылығын салыстыра отырыпталдау жасауын нәтижесінде білімін, шеберлігін, дағдысын дамытуға мүмкіндік береді. Әрбір пәннің деңгейіндегі түсініктерге әртүрлі сипат береді, соның нәтижесінде сабақ беру барысында ғылыми терминдерді менгеруге қолайлы жағдай туғызады.

Кіріктіріліп сабақ өткізу тәсілдері адам және жануарлар физиологиясы мен биофизика курсы пән аралық байланыстарын жеке тарауларды өткен кездерде жиі қолданып отырады. Мысалы, «зат және энергия ламасу», «ағзаның жылу реттеу механизмдері» (химиялық, физикалық жылу реттеу), «қозғалыс ұлпалардың нерв импульстерін жүйке бойымен тарату механизмдерін» т.б. түсіндіру барысында жиі қолдануға тура келеді.

Осындай пәнаралық байланыстар физика, химия, биохимия, цитология т.б. пәндерден де келтіріліп отырады. Әсіресе тыныс алу, ас қорыту, қан, қан айналу тарауларын түсіндіру барысында.

Кіріктірілген әдіспен сабақ беру барысында пәнаралық байланысты қолдану арқылы және ғылыми зерттеу әдістерінде пайдаланудың нәтижесінде бірнеше ғылым салаларын бір жерге түйістіреді. Яғни әрбір оқу пәнінің қалыптасуы, дамуы басқа ғылым салалары, зерттеу әдістерін қолдана отырып, жаңа мазмұнға жаңа сипатқа ауысып, іргелі ғылыми статуска ие болады. Оның дәлелі соңғы кездердегі қалыптасып жатқан жаңа пәндер биофизика, биохимия, бионика, биокибернетика, биотехнология, ғарыштық биология, биомедицина т.б.

Кейс-стади әдісі бойынша да оқу үрдісіне әсіресе биологияны оқытудың жаңа технологиясы пәні бойынша студенттерге теориялық білім берумен қатар, студенттердің өздері практикалық сабақ өткізу барысында кейс әдісін пайдалана отырып, қалаған оқу пәндерінен тақырыптар алып, сабақ өткізе отырып студенттердің өзіндік жұмысының жобасын жасауды үйретіп, презентациялар өткізеді. Алдымен осы әдістің қандай артықшылығы бар деген сұраққа жауап беруден бастайық.

Кейс стади әдісін оқу үрдісіне қолдану. Басты мақсаты оқушыға нақты жағдайдағы кездескен мәселені түсіндіріп, өзекті мәселені шешу арқылы танымдылығын дамыту.

Бұл әдіс яғни нақты мәселені шешу әдісі ойын түрінде електеудің белсенді әдісі емес.

Кейс-әдісінің басты мақсаты студенттердің бірігіп мәселені талдау, туындаған кедергілерді шешу арқылы практикалық шешімге келу. Кейс әдісінің басты проблемасы білім берудің әртүрлі типтерін, формаларын қолдана отырып, оқу үрдісін технологияландыру, оңтайландыру және әдістемелік жағын жақсарту.

Кейс әдісінің идеясы қарапайым:

1. Ә
болғанмен, с
2. Б
жан-жақты
3. Б
4. К
жағдайдың
пайдалануға
5. С
қоюмен қан
дүниетаным
6. Б
жақсартуға
Сөзі
биологияның
өзіндік жұмы
Так
арналған)
Ма
1. С
2. П
туралы түсі
3. П
жүргізу.
4. «
5. «
тұқымқуал
түсіндіру
Жо
арттыруды
«Медицина
жеткізуге б
Жо
1. П
2. П
3. П
4. П
5. П
туралы ой
6. П
Ме
мынадай п
1. П
2. П
3. П
жолдары
4. П
5. П
А
және нұсқа
1. П
Алматы: Б
2. П
94. Р. 127
3. П

алаптарды
уы.

тәрбиелеу
с, саралап,
білуі.

і. Барлық
ар болсақ
ілім алу

ылы білім

әртүрлі
екциялар

стаздары
белсенді

арналған)

Мақсаты:

аланды.

стерінің
сіндіріп

ойынша
ы мен

дысын
соның

курсын
ы, «зат

еттеу),
сіндіру

ден де
нда.

және
жерге

стерін
Оның

ника,
тиясы

сабақ
сабақ

ялар

скен

ерді
үрлі

көне

1. Әдіс жеке пәндерден білім алушыға бағыттаған, шешілетін мәселенің жауабы бірнешеу болғанмен, соларды салыстыра отырып, шындыққа жету керек;

2. Басты акцент студенттер дайын жауабын оқып алып қанағаттанбау керек, оны іздестіріп, жан-жақты әртүрлі варианттарын қарастырып қорытындыға келу;

3. Бұл жерде кейс-әдісі тек білім алу ғана емес, кәсіби біліктілігін дамытуға үйрену;

4. Кейс әдісінің негізгі технологиясы мынандай: белгілі ереже бойынша нақты мәселелі жағдайдың үлгісі немесе модель қарастырылады, ол модель болашақ жұмысынды реалды жағдайда пайдалануға танымдылық деңгейін көрсетіп, практикалық ептілігін дамытуға бағыт-бағдар беруі иіс.

5. Сондықтанда Кейс әдісі тек қана студенттің білімін, іскерлігін, шеберлігін қалыптастырып қоюмен қатар біртұтас тұлғалық құндылықтың дамуына кәсіби позициясына, кәсіби тұрғыдан дүниетанымдық түйсігін қалыптастырады.

6. Бұл әдіс, дәстүрлі әдістегі кейбір кемшіліктерін, шығармашылық, көңіл-күй т.б. жақтарын жақсартуға көмек береді.

Сөзіміз дәлелді болу үшін биотехнология мамандығында білім алушы 4 курс студенттеріне биологияны оқытудың инновациялық технологиясы пәнінен Кейс-стади әдісі бойынша студенттердің өзіндік жұмысын өткізуге арналған үлгісін келтіреміз:

Тақырыбы:Молекулалық емдеу әдістері. Гендік терапия (оқу жоспары бойынша 2 сағатқа арналған)

Мақсаты:

1. Студенттерді молекулалық емдеу әдістерімен таныстыру;

2. Гендік терапия әдісін түрлі тұқым қуалайтын ауруларды емдеуде пайдалану мүмкіндігі туралы түсінік қалыптастыру;

3. Гендік терапия әдісінің кейбір әлеуметтік және этикалық мәселелері туралы пікірталас жүргізу.

4. «Гендік терапия» тақырыбы бойынша студенттердің білімділігін арттыру,

5. «Гендік терапия» тақырыбы бойынша студенттердің білімділігін арттыру, түрлі тұқымқуалау және мутация, аурулары емдеу туралы білімін одан әрі дамыту, тәрбиелілік мәнін түсіндіру

Жобаны құрастыру әдісі: Case study әдісі – студенттердің шығармашылық белсенділігін арттырудың маңызды құралы болып саналады. Сол себептен Case study әдісін пайдалана отырып, «Медициналық биотехнология» курсына «Гендік терапия» тақырыбын студенттерге түсінікті етіп жеткізуге болады.

Жобаның өзектілігі:

1. Молекулалық емдеу. Гендік терапия ұғымдары туралы жалпы түсінік қалыптастыру;

2. Гендік терапия емдеу әдісінің даму тарихына қысқаша шолу жасау;

3. Гендік терапияның негізгі принциптерін ашып көрсету;

4. ex vivo және in vivo гендік терапия әдістері туралы түсіндіру

5. Гендік терапия әдісін түрлі тұқым қуалайтын ауруларды емдеуде қолдану мүмкіндігі туралы ой қозғау;

6. Гендік терапияның әлеуметтік және этикалық мәселелері туралы пікірталас жүргізу.

Медициналық биотехнология пәні бойынша Case study әдісін қолдана отырып жоба жасау мынадай принциптерге негізделді:

1. Модельдеу - модельдік ситуацияны құрастыру

2. Жүйелік талдау - қойылған мәселелі жағдайды талдау

3. Проблемалық есептер – мәселелі жағдайдың негізін құраушы проблемаларды шешу жолдары

4. Миға шабуыл - ситуацияға қатысты идеяларды дамыту

5. Тұжырымдау

Ақпарат көзі: (материалдың мазмұны оқытушының ОӘК берілген) Оқуға тиісті әдебиеттер және нұсқаулар:

1. Бейсембаева Р.Ұ. Медициналық және ветеринариялық биотехнология. Оқу құралы Алматы: Қазақ университеті, 2009 жыл

2. Kay M.A.,Liu D.,Hoogerbrugge P.M . // Gene Therapy: Proc. Nat. Acad. Sci. USA. 1997. Vol. 94. P. 12744–12746.

3. Hodgson C.P. The Vector Void in Gene Therapy // Bio- Technology, 1995. Vol. 13. P. 222–225.